

آینه‌های روبه‌رو؛ اختلال هویت جنسی و طرد از خانواده

تا به حال به واژه «اختلال هویت جنسی» برخورد‌ه‌اید؟ می‌دانید منظور از آن چیست؟ تا به حال فکر کرده‌اید اگر شخصی درگیر این نوع از اختلال باشد، چطور با این مسأله کنار می‌آید یا حضور چنین فردی چه تأثیری بر اطرافیان، خانواده و جامعه خواهد گذاشت؟ هویت جنسی درواقت ظهور فیزیکی زنانه یا زن یا مرد پندمان جوری واقع به پنداره و درک ما از مردانه اطلاق می‌شود. در حقیقت این که ما خودمان را صرف‌نظر از اندام‌های مردانه یا زنانه چگونه می‌بینیم (زن یا مرد) به هویت جنسی خواهد بود و اما اختلال هویت جنسی به حالتی اطلاق می‌شود که بین جنسیت پذیرفته شده فرد با هویت جنسی وی، تضاد و مغایرت ایجاد می‌شود.

افرادی که دارای اختلال هویت جنسی هستند نسبت به جنسیتی که دارند احساس ناراحتی و نارضایتی دارند و برای مثال تصور می‌کنند که زنی در قالب مرد هستند یا مردی در قالب زن. همین احساسات باعث می‌شود که افراد دوست داشته باشند مانند جنس مخالف رفتار کنند، لباس بپوشند و در فعالیت‌های اجتماعی و... مشارکت داشته باشند. این قبیل احساسات حتی اگر فرد اندام‌های جنسی مردانه یا زنانه داشته باشد، با هم به قوت خود باقی می‌ماند. به‌طور کلی و براساس راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی، اختلال هویت جنسی به‌عنوان داشتن رفتارهای متضاد با جنسیت (مانند پوشیدن لباس‌های جنس مخالف، بازی با جنس مخالف و...) تعریف شده است. بنابراین افرادی درگیر با این نوع اختلال با فشار اجتماعی ناشی از رفتار متضادشان با دیگران رنج می‌برند و این اتفاق زمانی بیشتر خود را نشان می‌دهد که نه فرد و نه اطرافیان شناخت درستی از اختلال هویت جنسی ندارند و گاهی این اختلال ممکن است به طرد شدن فرد از خانواده منجر شود.

پژوهشگران عوامل اجتماعی و روانشناختی را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در ایجاد اختلال هویت جنسی در نظر می‌گیرند. عده‌ای معتقدند، همان‌طور که محیط می‌تواند بر تعیین نقش جنسی ما تأثیر بگذارد می‌تواند بر تعیین هویت جنسی ما نیز تأثیرگذار باشد. تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی در جوامع مختلف و میزان پذیرفتن یا رد رفتارهای خاص توسط جوامع می‌تواند در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. گزارشات و پژوهش‌ها نشان می‌دهد، نوع و واکنش خانواده‌ها به داشتن رفتارهای متضاد فرزندانشان ممکن است در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. برای مثال، والدینی که رفتارهای پسرانه دخترشان را منع نمی‌کنند یا رفتارهای دخترانه پسرشان را منع نمی‌کنند، ممکن است به تقویت و پذیرش این رفتارها در فرزندانشان کمک کنند یا حتی آنها را تشویق کنند. به‌عنوان مثال، ممکن است رفتار خاصی از نظر خانواده جالب به نظر بیاید اما در تضاد با هویت جنسی واقعی کودک باشد.

بهرزیستی، حمايتگر افراد ميتلا

اما چگونه باید به فردی که دچار این اختلال شده است، کمک کرد تا دچار طرد از خانواده و به دنبال آن، جامعه نشود؟ یکی از نهادهای حمایتگر در این زمینه، سازمان بهزیستی است. سازمان بهزیستی کشور با هدف ارتقای کیفیت زندگی مبتلایان به اختلال هویت جنسی از طریق ارائه حمایت‌های اجتماعی و روانشناختی و پیگیری از حقوق افراد مبتلا به اختلال و سازمان بهزیستی می‌تواند به مراجه به صورت معرفی دیگران از مسائلی که در مان بیماری اختلال هویت جنسی را دچار مشکل می‌سازد، هرنه‌های بسیار بالای آن است که علاوه بر پذیرش اجتماعی، ممانعی دیگر در راه درمان محسوب می‌شود. در مان

ماینز تأثیرگذار باشد. تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی در جوامع مختلف و میزان پذیرفتن یا رد رفتارهای خاص توسط جوامع می‌تواند در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. گزارشات و پژوهش‌ها نشان می‌دهد، نوع و واکنش خانواده‌ها به داشتن رفتارهای متضاد فرزندانشان ممکن است در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. برای مثال، والدینی که رفتارهای پسرانه دخترشان را منع نمی‌کنند یا رفتارهای دخترانه پسرشان را منع نمی‌کنند، ممکن است به تقویت و پذیرش این رفتارها در فرزندانشان کمک کنند یا حتی آنها را تشویق کنند. به‌عنوان مثال، ممکن است رفتار خاصی از نظر خانواده جالب به نظر بیاید اما در تضاد با هویت جنسی واقعی کودک باشد.

پیش‌بر ر توسط مسئول پذیرش تکمیل کنند و تشکیل پرونده دهند و سپس به سایر واحدهای تخصصی (روانشناسی و مددکاری) ارجاع شوند و پس از پذیرش نیز مراجعه‌کنندگان توسط تیم تخصصی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. ارزیابی روانشناختی توسط روانشناسان از کلیه مراجعان دارای اختلال هویت جنسی یا افرادی که مشکوک به اختلالات فوق هستند، انجام می‌گیرد و هدف از این ارزیابی‌ها بررسی وضع روانشناختی فعلی مراجعان از نظر وجود اختلال هویت جنسی و سایر اختلالات و علائم روانپزشکی همراهمانان است. مددکاری اجتماعی از طریق مصاحبه، مشاوره و... نسبت به ارزیابی فردی، خانوادگی و اجتماعی مراجعان اقدام می‌کند و ارزیابی‌های روانپزشکی نیز در صورتی حال بر اختلال هویت جنسی باشند به‌منظور تشخیص دقیق تر صورت می‌گیرد. پس از اتمام اقدامات تخصصی و آمادگی افراد برای بازگشت به زندگی اجتماعی با نظر تیم تخصصی فرد ترخیص می‌شود و پس از آن مددکار اجتماعی موظف است به‌مدت یکسال حداقل ۲ بار از وضع مراجعان ترخیص شده مطلع شود و سرگشتگی‌های لازم را انجام دهد و گزارش وضع فرد را به تیم تخصصی اطلاع دهد که در صورت نیاز به ارائه خدمات مکمل، این خدمات نیز به‌فرد ارائه خواهد شد.

بهرزیستی، حمايتگر افراد ميتلا
اما چگونه باید به فردی که دچار این اختلال شده است، کمک کرد تا دچار طرد از خانواده و به دنبال آن، جامعه نشود؟ یکی از نهادهای حمایتگر در این زمینه، سازمان بهزیستی است. سازمان بهزیستی کشور با هدف ارتقای کیفیت زندگی مبتلایان به اختلال هویت جنسی از طریق ارائه حمایت‌های اجتماعی و روانشناختی و پیگیری از حقوق افراد مبتلا به اختلال و سازمان بهزیستی می‌تواند به مراجه به صورت معرفی دیگران از مسائلی که در مان بیماری اختلال هویت جنسی را دچار مشکل می‌سازد، هرنه‌های بسیار بالای آن است که علاوه بر پذیرش اجتماعی، ممانعی دیگر در راه درمان محسوب می‌شود. در مان

گزارشات و پژوهش هانشان

می‌دهد، نوع واکنش خانواده‌ها به داشتن رفتارهای متضاد فرزندانشان ممکن است در این زمینه نقش مهمی داشته باشد. برای مثال، والدینی که رفتارهای پسرانه دخترشان را منع نمی‌کنند یا رفتارهای دخترانه پسرشان را منع نمی‌کنند، ممکن است به تقویت و پذیرش این رفتارها در فرزندانشان کمک کنند یا حتی آنها را تشویق کنند

بیماری اختلال هویت جنسی به‌غم‌بار مالی زیادی که دارد، تحت پوشش بیمه‌قرار نگرفته‌است. از هر ۱۲ هزار مرد، یک‌نفر و از هر ۴۰ هزار زن، یک‌نفر به این بیماری مبتلا می‌شوند و انجام عمل جراحی برای هویت‌بخشی جنسی بسیار هزینه‌بر است. بنابراین برای درمان این بیماری از یک‌سو به تغییر نگرش فرد، خانواده و جامعه در این رابطه نیازمندیم و از سوی دیگر لزوم پوشش بیمه‌ای در این زمینه احسان می‌شود.

فیلم «آینه‌های روبه‌رو» نگاهی به یک مساله اولین فیلم سینمایی درباره موضوع تغییر جنسیت در ایران است. نخستین تجربه ساخت فیلم بلند نگر آذریاچانی، داستانی جدید را در بستر اجتماع روایت می‌کند، داستان فیلم روایت زندگی دو دختر جوان در تهران است که طی یک اتفاق با هم آشنا می‌شوند. فیلم با داستان زندگی رن، زن جوان و معتقدی آغاز می‌شود که شوهرش صادق به‌دلیل بدهی راهی زندان شده و حال او مشغور است با مسافر کشی مخفیانه هزینه‌های زندگی‌اش را تأمین کند اما با سوار کردن آدینه به ماشینش به‌عنوان یک مسافر درگیر داستان زندگی این شخص که دارای اختلال هویت جنسی است، می‌شود. او پیش از این حتی نامی از این اختلال نشنیده است. رنعا ابتدا مانند بسیاری دیگر از افراد نسبت به شرایط آدینه موضع منفی می‌گیرد اما با گذشت زمان و آشنایی بیشتر با مشکل‌های او همراه می‌شود.

شاید نقطه‌قوت این فیلم، پرداختن به‌موضوعی باشد که چندان مورد پذیرش همگان نیست. نحوه برخورد جامعه با آدینه به‌عنوان یک فرد مبتلا به این اختلال و حتی طرد شدن او از سمت خانواده و بیان مشکلاتی که چنین افرادی با آن درگیر می‌شوند، تصویری مناسب از شرایط و مسائل این افراد به‌مخاطب منتقل می‌کند. فیلم «آینه‌های روبه‌رو»، افرادی را به نشان می‌دهد که ناخواسته دچار بیماری اختلال هویت جنسی شده‌اند و برای درمان این بیماری و خروج از طرد و انزوی اجتماعی به حمایت‌های همه‌جانبه‌نیاز دارند.

است که زنان در آن کشور دارا هستند و عدم بهره‌وری از نیروی بالقوه زنان در زمینه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، دستپایه‌ها را توسعه را ناممکن می‌سازد. اما راهی موجود حاکی از آن است که امروز زنان ایران در جایگاه و منزلتی دوگانه قرار دارند: از نظر شاخص‌های بهداشتی، آموزشی زنان ایران در شرایطی به مراتب بهتر از اکثر کشورهای منطقه قرار دارند، اما از نظر حضور در بازار کار و سهم درآمدی، در میان کشورهای در حال توسعه رتبه بسیار پایینی دارند. در همین زمینه محتهده‌ظاهر صفاتی، مشاور فقهی معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری بایان این که از نظر فقهی مشکلی برای فعالیت اجتماعی زنان وجود ندارد، می‌گوید: اگر فعالیت اجتماعی آنان منجر به حریم‌شکنی شود، قطعاً حرمت شرعی دارد ما موظف هستیم پوشش مقبول شرعی را در جامعه محیط کار و درس رعایت کنیم. وقتی زنان پوشش مقبول شرعی را رعایت نکنند، عده‌ای سوءاستفاده می‌کنند و حضور اجتماعی زنان را نه تنها سازنده بلکه مخرب بیان می‌کنند که موجب آشفتنگی محیط خانوادگی می‌شود.

مشاور فقهی معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری بایان این که دغدغه‌عده‌ای از افرادی که از کار زنان مناعت می‌کنند، حفظ حریم‌های اجتماعی است، اظهار کرد: شرع مقدس برای مایه‌عنوان مسلمانان حریم‌هایی را قائل شده‌است، وقتی زنان حریم‌شکنی می‌کنند، عده‌ای به‌فعالیت‌اجتماعی زنان نگاه تنگ‌نظرانه پیدا می‌کنند و یک وجه غیرشرعی برای کار آنان قایل می‌شوند، اما اگر زنان حریم‌شکنی نکنند و در محیط علمی و اجتماعی مصونیت اخلاقی ایجاد کنند، قطعاً مخالفان نمی‌توانند حرفی بزنند. وی گفته است: مدیریت زن، کمک اعضای خانواده و تصویب قوانین حمایتی قابل اجرا می‌تواند فعالیت اجتماعی زنان را تسهیل کند، البته زنان باید زمانی که به حضور آنان در محیط خانه‌نیاز است، بیشتر در منزل حاضر باشند.

نگاه

اگر خانواده نداریم پر ویم سراغ شبه‌خانواده؟

در فرهنگ‌های مختلف جهان، کودکان فاقد سرپرست توسط خانواده‌های خواهان پرورش فرزندان بیشتر، پذیرش می‌شوند. در کشور ما خانواده‌های فاقد فرزند یا خواهان پرورش فرزندان بیشتر، اقدام به پذیرش فرزند از خانواده‌های دیگر یا از بین کودکان محروم از خانواده از طریق سازمان بهزیستی می‌کنند. پذیرش فرزند، از جمله راهکارهای مهم مقابله با پیامدهای منفی نگهداری درازمدت کودکان در مراکز شبانه‌روزی است که مانع از آسیب‌ها و رشد و پرورش سالم کودکان می‌شود. پذیرش فرزند، نقش مثبتی در ارائه سرپرستی صالح، برای کودکان بازی کرده و به تقویت روند موسسه‌زایی و ایجاد پرورش فرزندان در دامان خانواده کمک کرده‌است. فرهنگ ایرانی و اسلامی نیز ملول از سنت‌ها و اعتقادات مثبت در ارج نهادن به پذیرش و پرورش فرزندان در خانواده است.

«شبه‌خانواده» یکی از طرح‌های بهزیستی به‌منظور حمایت از کودکان بی‌سرپرست و بد سرپرست است که با هدف پیشگیری از اقامت درازمدت کودکان در مراکز سازمان، پیشگیری از ایجاد مشکلات عاطفی کودکان و در راستای کاهش تأسیس مراکز شبانه‌روزی ایجاد شده‌است. براساس این طرح، یک تا ۳ کودک

در خانواده بستگان یا خانواده داوطلب وارد صلاحیت، تحت‌مرقبت قرار گرفته و از سوی مددجویان بهزیستی به‌صورت مستمر بر زندگی آنان نظارت می‌شود. همچنین این طرح به تقویت روند موسسه‌زایی و ایجاد پرورش فرزندان در دامان خانواده کمک کرده و در این راستا یکی از عمده‌ترین قالب‌های حمایت از کودکان بی‌سرپرست، طرح «شبه‌خانواده» است که کودکان مشمول این طرح نیز کودکان مقیم مراکز شبانه‌روزی هستند که با زمینه‌سازی مناسب مددکاری و به‌صورت کوتاه‌مدت یا بلندمدت این طرح‌ها با تأیید کمیته شبه‌خانواده استان می‌تواند سرپرستی یک‌الی ۳ کودک دختر را عهده‌دار شوند.

کودکان مشمول این طرح:
کودکان مقیم مراکز شبانه‌روزی که با زمینه‌سازی مناسب مددکاری و به‌صورت کوتاه‌مدت یا بلندمدت این طرح‌ها با تأیید کمیته شبه‌خانواده استان می‌تواند سرپرستی یک‌الی ۳ کودک دختر را عهده‌دار شوند.

توجه‌ها و ویژگی‌های طرح:
۱- انتخاب کودکان فرزندان واجد شرایط با مطالعه کارشناسی و نظر فرزند، نظر سرپرست شبه‌خانواده و با در نظر گرفتن مصالح تربیتی و حقوقی کودک انتخاب می‌شوند. ویژگی‌های کودک و خانواده‌های داوطلب با هدف افزایش امکان موفقیت شبه‌خانواده مورد بررسی دقیق کارشناسی قرار می‌گیرد.
۲- شناسایی و تأیید صلاحیت خانواده‌های داوطلب این امر طی گزارشات مددکاری صورت می‌پذیرد. گزینش خانواده داوطلب از طریق کمیته شبه‌خانواده استان شامل: مدیر کل استان، معاون امور اجتماعی استان، کارشناس شبه‌خانواده استان، مدیر بهزیستی شهرستان و کارشناس حقوقی استان انجام می‌گیرد.
۳- آموزش و ایجاد آگاهی در کودکان و خانواده‌ها
ایجاد زمینه‌های مناسب آشنایی اعضای شبه‌خانواده با فرزندان و شناخت محیط جدید زندگی لیل از تحویل فرزندان توسط کارشناسان محرج انجام می‌گیرد. ضمن آن که قبل از انتقال کودکان به خانواده، آموزش لازم به خانواده‌ها داده می‌شود.
به‌منظور وقتی شرایط تشکیل خانواده وجود ندارد، با تشکیل شبه‌خانواده می‌توان گام‌های موثری را در جهت به‌سامان‌شدن جامعه برداشت.

اقتصاد منزل

زن و مدیریت اقتصاد خانواده

زن در خانواده به‌عنوان مادر و فردی که در انتقال ارزش‌های اخلاقی به نسل بعد مؤثر است، می‌تواند این نقش در مسیر قناعت در خانواده رنگ‌تربود. در قدیم مصرف، صرفاً یک رفتار اقتصادی بیان می‌شد به‌طوری که افراد غنی به لحاظ درآمد بالا، کالاهای بیشتری هم مصرف می‌کردند، حال آن که امروزه صرف وسیله‌ای شده که افراد شخصیت خود را با آن به دیگران نشان می‌دهند؛ در واقع مصرف یک رفتار اجتماعی تبدیل شده‌است. نقش کودکان و فرزندان به‌عنوان یکی از مصرف‌کنندگان عمده در خانواده‌ها، از لحاظ آگاهی‌ها و عواطف در خانواده دارد نیز می‌تواند روی الگوی مصرف و نظام اقتصادی خانواده تأثیر مستقیم داشته‌باشد.

زن در مدیریت برنامه‌ریزی الگوهای مصرفی در خانواده نقش اصلی را دارند و در جوامع سنتی این نقش در مسیر قناعت در خانواده رنگ‌تربود. در قدیم مصرف، صرفاً یک رفتار اقتصادی بیان می‌شد به‌طوری که افراد غنی به لحاظ درآمد بالا، کالاهای بیشتری هم مصرف می‌کردند، حال آن که امروزه صرف وسیله‌ای شده که افراد شخصیت خود را با آن به دیگران نشان می‌دهند؛ در واقع مصرف یک رفتار اجتماعی تبدیل شده‌است. نقش کودکان و فرزندان به‌عنوان یکی از مصرف‌کنندگان عمده در خانواده‌ها، از لحاظ آگاهی‌ها و عواطف در خانواده دارد نیز می‌تواند روی الگوی مصرف و نظام اقتصادی خانواده تأثیر مستقیم داشته‌باشد.

تلاقی

مهریه‌ای که بالای جان زندگی شد

او گفت: چرا این کار کردی؟ نازنین هم گفت: فقط می‌خواهد مهر به‌اش را بگیرد. من هم تمام سکه‌ها را یکجا به او پرداختم. و ولی حالا می‌خواهم از این زن بدشوم او هم مثل بقیه فقط به‌دادم پولم بود و نمی‌خواست در کنار من زندگی کند. من هم دوست ندارم در کنار این زن زندگی کنم. زن جوان نیز به قاضی گفته: آقای قاضی مهریه حق زن است و من می‌خواستم از همین اول زندگی‌مان حق‌م را بگیرم و برمی‌خورم و زندگی‌مان تنها دختری است که به‌خاطر پول و ثروت مرا نمی‌خواهد. برای همین خیلی زود به او علاقه‌مند شدم و تصمیم گرفتم با او ازدواج کنم. حتی روز خواستگاری هم به خواسته خودم ۱۰۰ سکه طلا به‌عنوان مهریه تعیین کردم اما درست یک‌ماه بعد از ازداجمان بود که نازنین به دادگاه خانواده آمد و مهر به‌اش را به‌اجرا گذاشت. اصلاً باور نمی‌کردم، به

مسائل و اختلافات مالی یکی از عواملی است که می‌تواند پایان‌بخش یک زندگی مشترک باشد. مرد جوان با مراجعه به دادگاه و درخواست طلاق در خصوص علت آن به قاضی گفت: آقای قاضی ما ۵ ماه بیشتر نیست که با هم ازدواج کرده‌ایم. اما من تازه همسر را شناختم و متوجه شده‌ام که او تنها به‌خاطر پول با من ازدواج کرده‌است. وی افزود: من از خانواده ثروتمندی هستم و روزی که با نازنین آشنا شدم، احساس کردم او تنها دختری است که به‌خاطر پول و ثروت مرا نمی‌خواهد. برای همین خیلی زود به او علاقه‌مند شدم و تصمیم گرفتم با او ازدواج کنم. حتی روز خواستگاری هم به خواسته خودم ۱۰۰ سکه طلا به‌عنوان مهریه تعیین کردم اما درست یک‌ماه بعد از ازداجمان بود که نازنین به دادگاه خانواده آمد و مهر به‌اش را به‌اجرا گذاشت. اصلاً باور نمی‌کردم، به